

offentlige lover til staten Minnesota.

I årene etter dette ble det innkjøpt ennå mer land, og det totale areal er i dag på 15 «acres», det vil si ca. 60 mål jord.

Pastorene som betjente menigheta gjennom de første 46 årene var: Abraham Mallinen, Eliel Juola, John Junkkonen, Alex Puotinen, Oscar Sandell og August Saarela. Pastor Andrew Mikkelsen fra Minneapolis godtok å bli kalt til tjeneste i 1932. Det var i 1936 at menigheta bestemte seg for å bygge ei større kirke. Den ble innvigd 22. november 1936. Mikkelsen ble kalt til menigheta i Hancock i Michigan i 1937, og i de neste fire årene ble menigheta i Esko betjent av pastor Emil Kulla fra Brainerd. I 1942 ble det Arnold B. Anderson som overtok menigheta og var i tjeneste til 1957. I 1946 ble det opprettet et kapellani under kirka i Esko.

Anderson drog seg tilbake som prest i 1957 og han flyttet til Duluth for å vie seg til radiomisjonen på fulltid, til et program som gikk under navnet «The Golden Hour» - «Den gyldne timen».

Pastor Waino Aili fra Tronwood i Michigan ble valgt til å tjenestegjøre i menigheta, og han aksepterte det.

Nå ble navnet på kirka forandret til «Apostolic Lutheran Church» - apostolisk luthersk kirke - navnet «Finnish» -

finsk - ble droppet. Alt som hadde med lover og reglement for kirka å gjøre ble nå oversatt til engelsk. Engelsk ble mer og mer vanlig, dette p.g.a. at den yngre generasjon ikke lenger var vant med å bruke «morsmålet» finsk.

Aili døde plutselig 30. juli 1964, og pastor Wayne Juntunen fra Thomson, en som var vokst opp i kirka og menigheta, ble kalt til tjeneste. Han tok til med sin prestegjerning i november 1964 og ble i menigheta til 1982.

I 1966 ble søndagsskolen opprettet. Pastor Mikelsen var da gjestetaler der. I 1968 ble orgelet og klokkene fra Vår Frelzers Lutheranske Kirke i Cloquet innkjøpt og innstallert i kirka.

Juntunen var prest til juli 1983, deretter ble pastor Raymon Hilman kalt til tjeneste, han kom fra Michigan og begynte i september 1983. Fra 1983 ble det holdt to søndagsgudstjenester gjennom høst- og vintermånedene. I 1984 ble et kirkekor startet, det var det første i menigheta.

I 1985 kunne kirka feire sitt 100-års jubileum. Denne feiringa foregikk gjennom hele jubileumsåret, med mange forskjellige arrangement.

Opplysningene er hentet fra heftet «Centennial year 1885 - 1985 - Apostolic Lutheran Church, Esko, Minnesota».

Helligskogen - Pyhaouta: Fjellstue og trafikk-knutepunkt i en svunnen tid

Av Bjørnar Seppola

Et stykke fra riksveien oppe i Skibotndalen ligger Helligskogen. En gang i tiden et trafikkknutepunkt på Nordkalotten. Fjellstue hvor de reisende kunne få seg et måltid mat, losji, etterlengtet hvil og krefter til en ny reisedag. De røde bygningene, med et umiskjennelig preg av en annen tid, sirlig plasert utover en liten voll, omkranset av bergknauser til vern mot vær og vind, utgjør et lite kulturlandskap vi har så altfor få av. Vollen er omkranset av et steingjerde. Steiner brutt fram av en karrig jord og stablet opp av seige menn og kvinner med svette ansikter, ømme rygger og jordbrukerens ukuelige tro på avling. Og på at jorda skal gi utkomme både for dem og deres etterkommere. Det faktum at Helligskogen ligger langt til fjells har tydeligvis ikke hatt avgjørende innvirkning på denne troa. Stedet var utvilsomt i sin drøyt 100-årige aktive periode en dobbeltoase, et hvilested både for legeme og sjel. Et sted med både kultur og sjel.

I dag står bygningen tomme og forlatte det meste av året. De ærverdige tømmerbygningene er omkranset av noen titalls sjel-løse campingvogner som er spredt utover den lille vollen og griner fremmedt imot oss med sine hvite, gule, sorte og røde brennlakkerte metallplater. Bilene suser travelt forbi med få minutters mellomrom og minner oss om at tida og verden er i ferd med å dra forbi Helligskogen. Stedet hører liksom til i en tid som ikke lenger er. En tid med fotgjengere og eventyrfortellere. Reinraider med koftekleddesamer, hester og dombjeller. En finsk og samisk kulturverden den nye tida og det norske storsamfunnet forlengst har kjørt i senk.

Pyhaouta

Da stedet ble grunnlagt i 1846 hette det Pyhaouta. Det er finsk og betyr: Den hellige skogen. I følge tradisjonen er tømmeret til den første fjellstua hogget på stedet. Den var bygget av meget grovt tømmer. Dette gir oss en pekepinn om at den hellige skogen må ha vært en furulund. Folk må ha funnet det merkverdige, nærmest som en gudegave, at man så høyt til fjells kunne finne en klynge grove furutrær, og gitt den navnet den hellige skogen. Det var sannsynligvis på den nåværende vollen furulunden stod. Den ligger lunt til mellom fjellknausen, noe som er en del av forklaringa på at furutrær kunne vokse og trives så høyt til fjells.

Det var ved kongelig resolusjon fjellstua ble besluttet bygget. Johan Erik Nilsen ble antatt som oppsitter. Av den første avtalen med staten går det imidlertid fram at Johan Erik først og fremst er å betrakte som nybygger. Den eneste plikt han har overfor de reisende er å skaffe varmt værelse og liggeunderlag. Dette er en sekundær oppgave og ordet fjellstue er overhodet ikke nevnt i avtalen. Staten har bygget bygningene, vedlikehold og drift tilligger brukeren.

Johan Erik er født i Torneå og er kommet til Norge som 10-åring. Det er ingen reaksjoner på at oppsitterer er av ren finsk avstamning. Amtmannen bruker selv de finske navnet Pyhaouta i kontrakten. Det navnet få stedet beholde i alle offentlige sammenhenger i de første 54 år av sin virksomhet. I år 1900 fikk vi en bestemmelse om at alle fjellstuene i landet skal ha norske navn. Pyhaouta ble oversatt til Helligskogen, et navn stedet ha båret siden. I 1915 fikk alle samiske fjellstuer sine originale navn tilbake. Dette gjaldt imidlertid ikke de finske og heller ikke Helligskogen.

Arkivfoto: Nord-Troms Museum

Kampen mot det finske

For Johan Erik oppe i Helligskogen fikk navneskiftet neppe noen betydning. Han undertegnet sine dokumenter med påholden penn, hvilket betød at han ikke behersket lese og skrivekunsten. Da han forlot denne verden i 1911 hadde han neppe registrert at herene i Tromsø og Kristiania hadde skiftet navn på stedet hans. Han levde trolig samme liv som tidligere i sitt Pyhaouta, med sitt finske språk, bak steingjerdene som han og familien allerede hadde bygget på i 65 år. Han var trolig lykkelig uvitende om at myndighetene var begynt å se med msibilligelse på at det satt en finsk familie som oppsittere på Helligskogen. Trafikken gikk fram og tilbake over grensen slik den alltid har gjort.

Sønnen, Johannes Høeg, som overtok drifta etter faren i 1911, skulle imidlertid få merke det til fulle. Hans far hadde vært fjellstueopsitter i det svensk-norske tvillingriket. Dette var nå oppløyst. Han befant seg i en ung og sterkt nasjonalistisk norsk stat som framfor alt ønsket norskspråklige nordmenn i offentlige stillinger. Så lenge gamle stiftsamtmann Boye Strøm satt i sitt embede satt Høeg trygt på Helligskogen. Allerede i 1916 skjer det imidlertid noe. Den nye amtmannen, Klaus Hoel, ønsker å endre kontrakten for Helligskogen. Han foreslår bl.a. følgende endringer:

Oppsitteren har bare lov å benytte to rom selv. Oppsitteren må yte offentlige tjenestemenn på tjenestereiser gratis hus i ubegrenset tid. Det offentlige skal ha rett til å leie bort grunn av fjellstuas område.

Med en del endringer blir så Høeg nødt til å godta en ny kontrakt i 1917 hvor hans stilling som bruker er vesentlig svekket. Fra nå av er han en statlig fjellstuemann underlagt landsbruksdepartementet i ett og alt, i motsetning til hans far som hadde vært nybygger med avtale om å huse reisende.

Det er også andre forhold oppe på Helligskogen myndig-

hetene misliker. Det foregår handel over grensen året rundt. En gammel handel mellom handelsmenn i Skibotn og befolkninga i den øvrige delen av Tornedalen. Denne ønsker Norge i første omgang å tollbelegge. Senere å få stanset helt. Det blir opprettet tollvakt på Helligskogen, for å få stanset det man oppfatter som smugling over Helligskogen.

I 1917 blir familien Høeg mistenkt for å stå i ledtog med «smuglerne». Det blir uttrykt ønske om at han bør sies opp. Lensmann P. Rivertz går imidlertid god for fjellstuemannen: «det går formentlig ikke an at fjerne ham og sette ham og hans familie på bar bakke uten at det er bragt fuldt på det rene, at han har gjort seg skyldig i det anmeldte forhold.»

Selv om det ikke blir bevist at Høeg har hatt noe med smugling å gjøre, kom mistanken til å hvile på ham resten av livet. Ved hver eneste søknad om lønnsforhøyelse ble den trukket fram av departementet. Skogforvalteren skrev til departementet som følger i 1923: «Så vidt jeg kjenner til befatter han seg ikke med smugling. Smugling kan gå lett nok for seg allikevel uten Høegs hjelp.» Og da Høeg søkte om pensjon i 1946 nevnes det at forholdet mellom toller og fjellstuemann «førte til visse friksjoner».

På kravet om å få Høeg fjernet reagerte daværende justisminister Otto Blehr med å be politiet om å undersøke Høegs statsborgerlige stilling. Statsborgerskapsloven i Norge fra 1888 og praktiseringen av den hadde ført til at en rekke kvener i landet var uten statsborgerskap. De kunne være født her til lands, gått på norsk skole og dels avlagt verneplikt. Ofte var de selv uvitende om at de ikke hadde statsborgerlige rettigheter. Disse kunne i prinsippet utvises fra landet. Det er sannsynligvis en slik reaksjonsmåte som er bakgrunn for justisministerens anmodning.

Høeg kunne imidlertid i politiforhøret opplyse at hans far var kommet til Norge fra Torneå som 10-åring og at hans mor var av sjøsamelekt. Det het derfor senere at:

«Oppsitteren er av blandet herkomst». I forbindelse med pensjonssøknaden i 1946 ble det anført: «Høeg og hans kone var lapper.» Siden de statsborgerlige forhold var i orden, kunne departementet ikke aksjonere på det grunnlag. Saka endte derfor med at Justisdepartementet 9. august 1919 tilskrev landbruksdepartementet og ga uttrykk for at man ønsket «opsittere av norsk herkomst» og ba seg forelagt ansettelsen av nye oppsittere.

Forkjempere for norskhet med ny offensiv

Etter at livet på Helligskogen har gått videre gjennom hele 20-tallet med statlig vrangvilje rettet mot oppsitterfamilien og avslag på alle søknader om lønnsforhøyelse, byr 30-årene på nye prøvelser for familien oppe i fjellet. Det går en hetsbølge, rettet mot minoriteter, over store deler av Europa. Tyskland fører an, hvor man fra 1933 begynner med internering av jøder og sigøynere. Her til lands gir det seg utslag i et hetsbølge mot samer og kvener. Høsten 1935 reiste journalist Arthur Rathe rundt i distriktet og sendte reisebrev til Morgenbladet i en serie han kalte: Finske strømninger på norsk side av grensen. Artiklene hadde brodd mot kvenene og inneholdt en rekke hårreisende beskyldninger mot de finsktalende nordmenn. Vil man følge tankegangen til Rache og hans meningsfeller fullt ut var kvenene minst like farlig for Norge som jødene var for Tyskland. Ratches besøk også Helligskogen. Han syntes ikke det var en fordel at «finsk var dagligspråk på en av Statens Fjellstuer». Hans artikler er klippet ut av statsadministrasjonen. De ligger bl.a. i arkivet om Helligskogen fjellstue. De virker leste.

Det var imidlertid ikke slik at alle nordmenn så det som en fare at det fantes nordmenn som brukte finsk til daglig. Biskop Berggrav, lærerne Slinde og Flugum i Storfjord, bestyrer Leigland på Solhov, og alle de andre av Ratches informanter, generalstabsjef Otto Ruge ikke minst, gjorde det helt sikkert. Distriktstollinspektør Johnsen så det ikke slik. Han besøkte Helligskogen samme år som Rathe i anledning at det skulle bygges ny tollstasjon der. Han fant at oppsittersønnen, Magnus Høeg «ga inntrykk av å være en grei, opvakt og ordentlig ungdom». Han ville derfor anbefale ham som tollassistent. Dessuten kunne han finsk, noe som ville være en fordel i forbindelse med jobben.

Magnus Høeg ble ikke ansatt som tollassistent. Kan hende fordi han kunne finsk? Isteden ankom tollbetjent Orvung. Hvilke oppgaver Orvung hadde på Helligskogen får vi et inntrykk av i et intervju med Høegs datter tatt mange år etter krigen: «Orvung var en vanskelig kar. Han var til stadighet inne på fjellstua hos oss for å kontrollere at ingen skrev et eneste ord på finsk i gjesteboka. Og fant han en hilsen på finsk der så var han rasende, og skjelte ut pappa. Det var jo vanskelig for oss å kontrollere hva gjestene skrev i gjesteboka. Det var mest små hilsener og takk for oppholdet. Og da brukte de det språket de snakket til vanlig.

Og når Beck sine kara kom da skulle du sett han. Endevendte alle lassan og gjennomgikk hver eneste liten eske de måtte ha med seg. Og de fikk ikke veksle et ord seg imellom på finsk mens de var inne på tollstasjonen.»

Den Beck som nevnes i intervjuet er kjøpmann Johan Beck i Skibotn. Hans firma drev i mellomkrigstida og i årene etter krigen en omfattende grensehandel. Etter den tids målestokk var det et stort firma med mange ansatte.

I en tid hvor regjeringa var opptatt av at det skulle være minst mulig kontakt med Finland var det rimelig at myndighetene mislikte denne trafikken. Firmaet ga imidlertid levebrød til mange i Skibotn. Det var derfor ikke så enkelt å

få stanset handelen. Myndighetene vedtok et forbud mot hestekjøring over grensen, men forbudet ble dels trosset, dels omgått. Innbyggerne i Skibotn hadde også en gammel rett til tollfri grensehandel. Denne ble definitivt opphevet i 1939. Beck var finskspråklig og medlem av kommunestyret. Han var dessuten skrivefører og en dyktig debattant. Da Rathe kom med sine artikler hadde han uredd tatt til motmæle og forsvart de finskspråklige. Dette hadde neppe øket hans popularitet i norske kretser, herunder tollerene på Helligskogen som Beck åpent imøtegikk i avisa i åra før krigen.

Det ser ut til at myndighetene tilsidesatte fjellstuefamilien direkte etter 1935. I forbindelse med den nye tollstasjonen bygde fjellstuevesenet 5 nye utleierom på Helligskogen. Fjellstuemannen fikk imidlertid ikke disponere de nye rommene, det var den nye tollerfamilien som skulle gjøre det!

Nordmennene rundt Helligskogen får friere tøylar

J 1940 kom de verdenspolitiske begivenheter til å virke inn på spillet rundt Helligskogen. Norge fikk en ny regjering, den såkalte Quisling-regjeringa, som støttet seg på tysk militærmakt. Den nye regjeringa var mer fylt av norsk nasjonalisme og ideer om germanernes storhet enn noen tidligere regjering i Norge. Ikke for det, det hadde i hele førkrigstida vært et ganske vanlig syn i det politiske miljøet i Norge at nordmennene er germanere og derved klarte bedre enn kvener og samer, som ble regnet til den mongolske rasen, - av norske raseteoretikere. Denne rasetenkinga fant man ikke bare i Nasjonal Samling, den var framtredd hos så sentrale politikere som Alfred Eriksen i Arbeiderpartiet og Johan Castberg i Venstre for å nevne noen. I oppslagsverket Norges land og folk av A. Helland heter det bl.a. at nordmennene eier den germanske rases beste egenskaper, mens kvener og samer er belemret med så mange dårlige egenskaper at de knapt nok har «livets rett». Da Troms fylkesutvalg i 1925 drøftet den økonomiske utviklinga i Troms, mente man utviklinga ble hemmet av at: «Ikke hele befolkningen alltid er som den burde være. Det er særlig den med mongolsk islett som ikke er så energisk som ønskelig er.»

Den nye Quisling-regjeringa var ikke bare mer nasjonalistisk enn tidligere regjeringer, den var også villig til å bruke hardere virkemidler i den nasjonale streben. I 1941 kunne fylkesmann Gabrielsen meddele Johannes Høeg at han var oppsagt og måtte flytte fra Helligskogen.

Med Beck og hans folk gikk det enda verre. Orvung hadde fått mistanke om at Becks folk ikke bare drev varetransport over Finskegrensa. De gjorde seg avstikkere til Sverige, og hadde kontakt med norske flyktninger og motstandsolk der. Asle Hansen, Skibotn, som arbeidet hos Beck på den tiden har fortalt følgende:

Dengang var det bare bilvei opp til Galgo. Vi førte varer med bil dit og kjørte videre med hest. Vi pleide å levere varer på alle gårdene på finsk side slik vi alltid hadde gjort, og inn i mellom stakk vi over til Sverige for å holde kontakt med kundene der også. Det var meget farlig, så turene dit måtte skje i det skjulte. Fra Sverige pleide vi å ta med oss post. Det var brev hjem fra norske flyktninger. Vi bragte brevene til Tromsø. Derfra ble de sendt videre.

En kveld vi lastet om varer ved Galgo kom Orvung overraskende på oss. Med seg hadde han tyskerne. Beck forsøkte å gjemme postsekken i snøen, men den ble funnet, og spillet var tapt. Anton Sommerseth og jeg selv fikk et opphold i Krøkebørsletta fangeleir, Rasmus Grape var på Møllergata 19, mens Beck selv ble sendt til Sachsenhausen i Tyskland. Der hadde han det forferdelig. Da Folke Bernadotte reddet

ham ut fra Tyskland i vårdagene 1944, var han så svak at han ikke lenger klarte å stå på beina. Han som var en stor mann og hadde veid godt over 100 kg da han ble sendt til Tyskland, veide bare 52 kg da han ble reddet.

Høeg tar opp kampen

Høeg mottok oppsigelsen i vårdagene 1941. Den har utvilsomt virket sterkt på ham, slekta hadde jo drevet gården i nær 100 år. Først like innunder jul får han samlet seg til et svar. Den 16.12.1941 skriver han til departementet som følger:

Helligskogen fjellstue, Skibotn den 16/12-41

*Til Statens Hotellinspeksjon,
Sjøfartsdepartementet,
OSLO*

Søknad om et års utsettelse ad. fratreden som fjellstuemann

Idet jeg viser til Departementets skriv av 19/4 1941 om at jeg blir å fratrede stillinga som fjellstuemann ved Helligskogen Fjellstue pr 1. juli 1942, tillater jeg meg under henvisning til ovenstående, å søke det ærede Departement om 1 års utsettelse, således at jeg blir å fratre pr. 1. juli 1943.

Jeg vil med en gang slå fast at blir jeg å fratre pr. 1 juli 1942, så vil det medføre store vanskeligheter for familien på alle områder, vanskeligheter som umulig lar seg overvinnes.

Jeg har, som Dem kanskje bekjent, bodd på Helligskogen hele mitt liv, og her har jeg brukt op hele min ungdoms- og manndoms kraft, ja så og si min alderdom og. Det har vært langt fra noen lett jobb å dyrke opp jorda rundt fjellstua. Jordsmonnet er skrint og består vesentlig av stein. Det viser tydelig de store steinhauger som er murt opp langs gjerdet, som begrenser innmarka. All oppdyrka jord er gjort av meg og sønnene mine. Slikt arbeid i det lange løp tar på helse, og når en der til har vært nødt å utføre meget annet krevende arbeide. Jeg vil med en gang få opplyse at forholdene for 20 år siden er ikke som nå, hva skal vi da si for 40 år da, de tåler ikke sammenligning. - Besetninga har til vanligvis vært 1 hest 2-3 kuer og noen sauer. Å skaffe vinterfor til denne besetning er slitende arbeide, da utslåttene (skogslåttene) også er svært dårlig og transporten lang og til dels vanskelig. Men jeg har følt det som min plikt å holde denne besetning, da melk jo er et viktig og nødvendig næringsmiddel på fjellstuer. Jeg er blitt nødt til å produsere det selv dersom jeg i det hele tatt hadde tenkt å få i noe, da tilførsler fra andre steder er helt utelukket.

Jeg er blitt oppsagt fra dette sted hvor jeg har ødslet mine krefter, og må nå i alderdommens grå år forsøke å skaffe meg nytt hjem et eller annet sted innen så kort tid. Det vil føre til økonomisk ruin, og der til er vanskelighetene med å oppføre nytt bygg nå så store at det lar seg neppe gjøre til sommeren, eg har derfor med dette tillatt meg å søke det ærede departement om 1 års utsettelse, da dette er av den største betydning og en tvingende nødvendighet for meg og mine, samstundes som departementet vil vise en ære for en mann som har vært i statens tjeneste i over 40 år og under høyst skiftende forhold.

Jeg håper på det beste fra Deres side.

Ærbødigst

*Johannes Høeg. sign.
-fjellstuemann-*

Selv om Høegh ikke fikk medhold i søknaden om utsettelse, unngikk han likevel utkastelse. For da departementet lyste ut stillinga på fjellstua, fikk man ingen

søkere. Høeg ble derfor boende på Helligskogen fram til evakueringa i 1944.

Da folk kom tilbake fra evakueringa våren 1945, fattet Høeg nytt mot. Tyskland hadde tapt krigen og Norge hadde fått ny regjering ledet av Einar Gerhardsen, Han sendte ivei en søknad om å få flytte tilbake til Helligskogen. Som støtte for søknaden la han ved en anbefaling fra stortingsmann Aldor Ingebrigtsen. Departementet stod imidlertid på sitt. Høeg er oppsagt og kan ikke få flytte tilbake. Stillingen som fjellstuemann blir å lyse ut.

Ved utlysinga søkte sønnen, Magnus Høeg, han også med vedlagt anbefaling fra Aldor Ingebrigtsen. Magnus Høeg, som tidligere hadde søkt stilling som toller på Helligskogen, fikk heller ikke stillinga som fjellstuemann etter faren. Stortingsmann Aldor Ingebrigtsen fant øyensynlig dette besynderlig og tok personlig saka opp med turistdirektør Esmark. Magnus Høeg hadde jo lang praksis fra Helligskogen fjellstue, mens den tilsatte var bonde fra Målselv?

Svaret fra Esmark gir ikke noen forklaring på avgjørelsen, bortsett fra at han antyder at det er lagt vekt på at kona til den tilsatte har erfaring fra pensjonatdrift.

Appendix

Familien Høegs saga på Helligskogen var etter dette definitivt ute. Drifta ble overtatt av familien Kristiansen. Som drev stedet fram til 1959. Da ble også de oppsagt og Helligskogen ble solgt til Norske ungdomsherberger. NUH opprettholdt drift om somrene fram til slutten av 70-årene. Så tok også den slutt. Tilbake sto de tomme byggene og historien om Helligskogen. Den er et stykke norsk minoritetshistorie. Den anskueliggjør hvordan den offentlige minoritetspolitikken virket inn på menneskenes hverdag. Hvordan minoritetspolitikken «hårdner til» etter at Norge blir egen stat i 1905 og blir ført med konsekvens og fasthet helt opp til vår tid. Tross i skiftende regjeringer og et intermesso med tysk okkupasjon.

For samtida etter krigen var det faktum at familien Høeg måtte forlate Helligskogen også et signal. Av det som var kommet offentlig fram, viste man at det var lite ønskelig at fjellstuefamilien bruker finsk. Alle følte imidlertid at ei ny tid var i emning. Man var imidlertid usikker på hvordan den nye regjeringa ville forholde seg til de gamle etnisk/kulturelle stridsspørsmåla. Det fikk man til fulle svar på i hendingene på Helligskogen.

Kilder:

Theisen, Hans Petter: Fjellstueoppsitternes rolle i norsk grense og minoritetspolitikk i Nord-Troms perioden 1860-1960. Tromsø 1982
Eriksen/Niemi: Den finske fare. Oslo 1981
Paulaharju, Samuli: Ruijan Suomalaisia. Helsinki 1928
Ratche, Arthur: Finsk fare for Finnmark. Oslo 1936
Turja, Ilmari: Ruijan ranta ja Ruijan merta. Porvoo 1923.

Den som ikke har hatt sin buk
å fyllt han kunne hadd sin bak forgyllt.

Han hadde bare et skjeiblad vett,
og det blei drefsa etter han.

Er du snill med katta
blir du snill med kjerringa.